

REFORMA PÉČE O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ
Strategie reformy psychiatrické péče

Zpráva o plnění Národního akčního plánu prevence sebevražd 2020-2030 (NAPPS) za roky 2020-2021

Poznámka k uvedeným aktivitám:

V dokumentu jsou uvedeny:

- a) aktivity spadající do období **2020-2023**
- b) aktivity **jejichž realizace byla iniciována, ale jejichž termín plnění spadá mimo výše uvedené období**

Opatření číslo	Popis opatření NAPPS	Gesce (spolugesce)	Termín plnění	Stav plnění Splněno (termín)/ iniciováno/ ve fázi projektového záměru/ nesplněno	Stav plnění vzhledem k plánované mu termínu plnění (splněno v termínu/ zpožděno (vysvětlení viz „způsob plnění“) /není relevantní)	Způsob plnění (průběh ne/realizace aktivit)	Indikátor splnění dle NAPPS	Výstupy realizace aktivit (čeho se realizací dosáhlo, plnění indikátoru)	Rozpočet dle NAPPS	Výše a zdroj finančních prostředků vynaložených na realizaci aktivit
Opatření 1.1.1	Analýza vlivu způsobu výdeje léčiv obsahujících paracetamol	MZd, (NUDZ, TIS, SÚKL)	12/2020	Iniciováno	Zpožděno (vysvětlení viz „způsob plnění“)	V roce 2021 proběhla jednání se SÚKL, kdy byla dosažena shoda na tom, že SÚKL vyžádá od ekvivalentních zahraničních institucí informace o zkušenosti s regulací dostupnosti paracetamolu a dopadu této	Zpráva z analýzy a vyplývající návrh regulačního opatření SÚKL ke způsobu výdeje léčiv s obsahem paracetamolu na základě dat TIS a hlášení od zdravotnických pracovníků		300 000 Kč z kapitoly MZd	

						regulace na sebevražedné jednání v populaci.				
Opatření 1.2.1	Analýza dat Toxikologické informační služby (TIS) ve spolupráci s Národním ústavem duševního zdraví týkající se záměrných otrav se sebevražedným úmyslem a ustanovení pravidelného poskytování dat a výstupu z analýz pro potřeby Státního ústavu pro kontrolu léčiv (SÚKL)	NUDZ (TIS)	od 1/2022 průběžně do 12/2030	Iniciováno	Není relevantní	Byla dosažena shoda na tom, že NUDZ provede analýzu dat Toxikologického informačního střediska tak, aby byly identifikovány trendy záměrných otrav paracetamolem i jinými látkami jako podklady pro další rozhodování. NUDZ má v tuto chvíli souhlas etické komise k realizaci analýzy, což byl jeden z požadavků TIS.	Pravidelné výroční publikace založené na analýzách dat TIS. Nastavení sdílení dat a analytických výstupů mezi TIS a SÚKL		300 000 Kč z kapitoly MZd	
Opatření 1.2.2	Analýza dat SŽDC o sebevraždách na železnici s cílem identifikace hot-spotů, míst, kde se nejčastěji dějí sebevraždy.	NUDZ (SŽDC)	12/2020	Splněno (12/2020)	Splněno v termínu	Analýza hot-spotů byla realizována na datech za roky 2007-2017 poskytnutých SŽDC	Publikace analýzy dat o sebevraždách na železnici identifikující hot-spoty	Existuje analýza hot-spotů jako podklad pro další jednání o vhodných opatřeních prevence	Bez dopadu na rozpočet	

								sebevražď na železnici		
Opatření 1.3.1	Pilotní projekt intervence na tzv. hotspotech, místech, kde jsou nejčastěji páčány sebevražďy. Tato intervence bude založena zejména na omezení přístupu k lokalitě, zvýšení pravděpodobnosti zásahu a motivování k vyhledání pomoci.	MD, NUDZ, (SŽDC)	Průběžně do 12/2030	Nesplněno, předpoklad splněn (opatření 1.2.2)	Není relevantní	Analýza hotspotů byla realizována v rámci opatření 1.2.2. V tuto chvíli je tedy žádoucí iniciovat jednání mezi SŽDC a NUDZ. Pro naplnění tohoto opatření bude využita účast MZ a NUDZ v mezinárodním projektu JA ImpleMENTAL v rámci něhož bude možné získat podrobné informace o zkušenostech s opatřeními prevence sebevražďnosti v jiných státech a zorganizovat vzdělávání určené pro relevantní odborníky v této oblasti v ČR. O průběhu projektu JA ImpleMENTAL je pravidelně informováno na Radě vlády pro duševní zdraví	Realizace pilotního projektu na třech lokacích, zpráva z projektu, doporučení pro další implementaci této praxe		40 000 000 Kč z kapitoly MD	

						prostřednictvím zástupce za problematiku prevence sebevražd.				
Opatření 1.4.1	Vytvoření jednotného manuálu bezpečného prostředí pro oddělení akutní psychiatrické péče, jehož součástí budou obrazové ukázky a příklady různých řešení a konkrétních realizací v ČR i zahraničí.	MZd, NUDZ	12/2021	Nesplněno	Zpožděno (vysvětlení viz „Způsob plnění“)	Toto opatření bylo v současnou chvíli vyhodnoceno jako méně prioritní. Doposud bylo identifikováno několik existujících materiálů, které toto téma zpracovávají. Nižší prioritou byla opatření přidělena z toho důvodu, že základní bezpečnost prostředí by měla být na všech pracovištích zajištěna již v současnosti. Opatření 1.4.1 cílí na sladění přístupů napříč službami a stanovení standardu do budoucna i s ohledem na	Existence manuálu bezpečného prostředí. Představení manuálu prostřednictvím setkání manažerů sledování kvality a bezpečí poskytování zdravotní péče a jiných klíčových pracovníků relevantních služeb. Materiál bude volně dostupný online		400 000 Kč z kapitoly Mzd	

						stavební rekonstrukce aj.				
2.1.4	Zajištění návaznosti služeb po propuštění z hospitalizace pro psychiatrické onemocnění prostřednictvím pilotního projektu financovaného z výzvy MPSV; v případě osvědčení pilotu šíření této praxe	MZd	12/2028	Ve fázi projektového záměru	Není relevantní	V současnou chvíli je na roky 2023-2025 za NUDZ a MZd zpracováván projektový záměr pro operační program Zaměstnanost plus (prioritní osa 2. Sociální začleňování), v jehož rámci by měla být realizována pilotáž, která by zajišťovala návaznost služeb po propuštění z hospitalizace pro psychiatrické onemocnění.	Zpráva z projektu, doporučení pro širší implementaci této praxe		N/A z projektů reformy psychiatrické péče	
Opatření 2.1.6	Realizace pilotního projektu podpůrné skupiny pro osoby po pokusu o sebevraždu v rámci systému psychiatrické péče se zapojením peer pracovníka a	MZd, NUDZ, zainteresované subjekty	12/2030	Ve fázi projektového záměru	Není relevantní	V současnou chvíli je na roky 2023-2025 za NUDZ a MZd zpracováván projektový záměr pro Operační program Zaměstnanost plus (prioritní osa 2. Sociální začleňování), v jehož rámci by měla být	Realizace pilotního projektu čtyř podpůrných skupin fungujících po dobu alespoň jednoho roku, zpráva z projektu, doporučení pro širší		20 000 000 Kč z kapitoly MZd	

	psychoterapeut a.					realizována pilotáž, která by zajišťovala realizaci podpůrné skupiny pro osoby po pokusu o sebevraždu a jejich blízké v rámci systému psychiatrické péče se zapojením peer pracovníka a psychoterapeuta.	implementaci této praxe			
Opatření 2.1.8	Vývoj a pilotní testování vzdělávacího programu (psychoedukace) pro blízké a rodinné příslušníky osob po sebevražděm pokusu.	MZd	Průběžně do 2030	Ve fázi projektového záměru	Není relevantní	V současnou chvíli je na roky 2023-2025 za NUDZ a MZd zpracováván projektový záměr pro Operační program Zaměstnanost plus (prioritní osa 2. Sociální začleňování), v jehož rámci by měla být realizována pilotáž, která by zajišťovala vývoj a pilotní testování vzdělávacího programu (psychoedukace) pro blízké a rodinné	Existence vzdělávacího programu pro blízké a rodinné příslušníky osob po sebevražděm pokusu, realizace pilotního testování v rámci tří psychiatrických nemocnic (alespoň 100 účastníků v každé nemocnici), zpráva z projektu, doporučení		18 000 000 Kč z kapitoly MZd	

						příslušníky osob po sebevražedném pokusu v rámci systému psychiatrické péče se zapojením peer pracovníka a psychoterapeuta.	pro další implementaci této praxe			
Opatření 2.2.1	Zajistit dostupnost na důkazech založených informací o problematice sebepoškození, sebevraždy a jejich prevence včetně odkazů na pomoc v krizi nebo při výskytu sebevraždy na pracovišti nebo ve školském prostředí prostřednictvím Národního zdravotního informačního portálu (NZIP).	MZd, NUDZ, zainteresované subjekty	12/2028	Iniciováno	Není relevantní	Od 10/2021 běží projekt Joint Action ImpleMENTAL se zapojením MZd a NUDZ. V jeho rámci by měly být pilotovány snadno přenositelné prvky rakouské strategie prevence sebevražd. Jedním z nich je osvěta v oblasti problematiky sebevražd a sebepoškození. Jako ideální se jeví věnovat tématu samostatný web, podobně jako je tomu v mnoha jiných státech. Téma sebevraždy	Oblast sebepoškození a sebevraždy a jejich prevence včetně odkazů na pomoc je pokryta v portálu NZIP		1 000 000 Kč z kapitoly MZd	

						totiž překračuje běžné kategorie (zdravotní/sociální problematika) a proto je vhodné ho vyčlenit. Web bude obsahovat ověřené informace založené na evidenci pro laickou i odbornou veřejnost.				
Opatření 3.1.3	Formulace dodatku k Metodickému doporučení primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT o problematice sebevražednost i a vhodných postupů v případě výskytu jevu sebepoškozování nebo dokonané sebevraždy včetně odkazů na odborníky.	MŠMT, NUDZ, NPI ČR, zainteresované subjekty	12/2022	Iniciováno	Není relevantní	Ve spolupráci NUDZ a NPI ČR vznikl akreditovaný seminář/webinář „Sebepoškozování a sebevražedné jednání u dospívajících a jeho prevence“. Ve školním roce 2021/22 zatím proběhl jednou jako seminář, jednou jako webinář. Ohlasy jsou kladné a je zřejmé, že dodatek k Metodickému doporučení primární prevence	Existence dodatku k metodickému doporučení NPI ČR		100 000 Kč z kapitoly MŠMT	

						rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT o problematice sebevraždnosti a vhodných postupů v případě výskytu jevu sebepoškozování nebo dokonané sebevraždy včetně odkazů na odborníky je žádoucí. I díky vstupům od učitelů z praxe má nyní implementační tým NAPPS bližší představu o potřebách učitelů. To by mělo vést k formulaci v praxi využitelného dodatku v průběhu roku 2022.				
Opatření 3.1.4	Výběr, překlad a validizační studie nástroje screeningu suicidálního rizika pro potřeby užití praktickými lékaři a pracovníky ve	MZd, MŠMT, NUDZ	Do roku 12/2030	Ve fázi projektového záměru	Není relevantní	V současnou chvíli je na roky 2023-2025 za NUDZ a MZd zpracováván projektový záměr pro Operační program Zaměstnanost plus (prioritní osa 2. Sociální	Existence zprávy z validizační studie, do roku 2030 je proškoleno 5000 praktických lékařů a 3000		5 000 000 Kč z kapitoly MZd, 5 000 000 Kč z kapitoly MŠMT	

	školení. Uspořádat sérii školení k práci s vybraným nástrojem.					začleňování), v jehož rámci by měla být realizována pilotáž standardizovaného nástroje pro vyhodnocení rizika sebevraždy ve službách na pomezí zdravotně-sociálním. Ač je projekt primárně zaměřen na sociálně zdravotní pomezí, zkušenost s používáním nástroje by měla být vyhodnocena i ve vztahu ke školnímu prostředí.	pracovníků ve školství			
Opatření 4.1.1	Ustanovení informačního systému zaměřeného na shromáždění a prezentaci dat pro sebepoškozování, suicidální pokusy a dokonané sebevraždy v souladu s	MZd, ÚZIS, ČSÚ	6/2022	Iniciováno	Není relevantní	ÚZIS nabídl NUDZ možnost ustanovení sledování vybraných indikátorů a jejich zveřejňování na Národním portálu psychiatrické péče. Včasné zveřejňování aktuálních indikátorů by	Fungující informační systém ve správě ÚZIS, ve kterém budou shromažďována a relevantní data k problematice		1 000 000 Kč, zdroj ESF	

	opatřením 1.5.2 NAPDZ.					mohlo naplnit záměr opatření prezentace dat o problematice sebepoškozování a sebevražedného jednání				
Opatření 4.1.2:	Metodika zvýšení kvality dat o počtech sebevražd na železnicích a její implementace	MZd, MD, ÚZIS, SŽDC, ČSÚ	12/2024	Iniciováno	Není relevantní	Doposud proběhla na úrovni ÚZIS komparace dat SŽDC a registru Zemřelých. Z ní je patrné, že část úmrtí vedených SŽDC jako sebevražda je v databázi Zemřelí evidována jako úmrtí v důsledku dopravní nehody. Další postup vyžaduje spolupráci SŽDC a NUDZ s cílem zjistit, jakou metodiku SŽDC používá a následně přizvat k diskusi ÚZIS a diskutovat, zda a jaké možnosti existují pro zajištění vyšší kvality dat, tj. méně rozdílů	Existence metodiky pro zvýšení kvality dat o počtech sebevražd na železnicích, aktéři vykazující data o sebevraždách na železnici tuto metodiku implementovali a řídí se jí při vykazování		500 000 Kč z kapitoly MZd	

					<p>v uváděných příčinách úmrtí.</p> <p>Z odpovědi pana odboru drážní dopravy z MD vyplývá, že metodika Správy železnic vyhodnocuje následující poznatky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prohlášení POLICIE České republiky, např. na základě nálezů dopisu na rozloučenou, • prohlášení lékaře, koronera, o sebevražedném jednání usmrcené nebo zraněné osoby, • prohlášení strojvedoucího nebo jiných svědků nehodového děje. <p>Faktem zůstává rozdíl mezi statistikami ČSÚ a Správy železnic. Je proto žádoucí tuto problematiku</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

						podrobněji prozkoumat.				
Opatření 4.1.3	Validační studie dat o sebepoškození a sebevražedných pokusech	MZd, ÚZIS, NUDZ, MPSV	12/2026	Iniciováno	Není relevantní	Byla realizována kontrola dat 2016-2020, zda úmrtí na sebevraždu nebylo někde skryté v rámci Listu o prohlídce zemřelého (například v deskriptivní části). V současnou chvíli ÚZIS připravuje nastavení validačních mechanismů při zpracování dat LPZ.	Závěrečná zpráva z validační studie, existence metodiky kódování dat o sebepoškození a sebevražedných pokusech zajišťující validní data napříč službami, tato metodika je implementována na napříč službami a je respektována při vykazování dat		1 500 000 Kč z kapitoly MZd	
Opatření 4.1.4:	Pravidelné výroční reportování o problematice sebepoškození, sebevražedných pokusů a sebevražd	MZd, ÚZIS, ČSÚ, NUDZ	Průběžně do 2030	Nesplněno	Není relevantní	Návazné na opatření 4.1.1, které zatím nebylo realizováno.	Výroční zprávy o vývoji problematiky na základě analýzy dostupných dat s určením ohrožených skupin obyvatelstva		100 000 Kč/rok z kapitoly MZd, celkem 1 000 000 Kč	
Opatření 4.2.1	Jedním z členů Rady vlády pro	MZd, Rada vlády pro	06/2020	Splněno (8/2020)	Splněno v termínu	RVDZ byla ustanovena 8. 10.	Členem RVDZ je odborník na	Odborník na	Bez dopadu na rozpočet	

	duševní zdraví je odborník na problematiku sebepoškozování, sebevraždy a možnosti prevence, který zajišťuje dohled a koordinaci preventivních aktivit specifikovaných v NAPPS v souladu s širším děním v oblasti péče o duševní zdraví.	duševní zdraví				2019. Odborník na problematiku sebepoškozování, sebevraždy a možnosti prevence za NÚDZ byl jako člen přidán změnou Statutu 24. 8. 2020.	problematiku sebepoškozování, sebevraždy a možnosti prevence, který zajišťuje dohled a koordinaci preventivních aktivit specifikovaných v NAPPS v souladu s širším děním v oblasti péče o duševní zdraví	problematiku sebepoškozování, sebevraždy a možnosti prevence je členem v RVDZ.		
--	---	----------------	--	--	--	---	--	--	--	--